9. MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS

Az óvodában a mérés legfontosabb módszere a gyermek megfigyelése, melyet az óvodapedagógus meghatározott céllal, tervszerűen, rendszeresen végez, ennek eredményét rögzíti. A mérés nem cél, hanem eszköz a gyermek fejlettségi szintjének megállapításához. A fejlődés követésére kidolgozott mérési rendszer biztosítja, hogy óvodába lépéstől az iskolakezdésig reális képet kapjon az óvodapedagógus a gyermekről. A megfigyelés, mérés eredménye iránymutatást ad a fejlesztési terület meghatározásában.

MÉRÉS AZ ÓVODÁBAN

A mérés módszerei: megfigyelés, beszélgetés, játékos feladatlapok, iskolakészültséget mérő feladatsor. A gyermek fejlettségének nyomon követését a „Gyermektükör" és a csoportnapló tartalmazza.

Feladat	**Időpont**	**Keletkezett dokumentum**
Bemenetmérés- a gyermek fejlettségének megfigyelése	Óvodába lépést követő egy hónapon belül	A gyermek fejlettsége óvodáskor elején
A gyermekek súly-és magasságmérése	Október 15-31-ig	Csoportnapló
A gyermek egyéni fejlettségének rögzítése, emberábrázolás	November 1-15-ig	Egyéni fejlettségmutató
Iskolakészültség felmérése	November 1-15-ig	Iskolakészültség mérőlap
A gyermek társas kapcsolatainak vizsgálata minden korcsoportban (szociometria)	November 1-31-ig	Csoportnapló
Fejlesztési tervek elkészítése a Szakértői vélemények alapján	November 16-30-ig	Egyéni fejlesztési terv
Fejlesztések megvalósítása, eredmények rögzítése	Február 15-ig	Egyéni fejlesztési terv
A gyermekek súly-és magasság mérése	Április 15-30-ig	Csoportnapló

A gyermekek egyéni fejlettségének rögzítése, emberábrázolás	Április 1-30-ig	Csoportnapló
A gyermek társas kapcsolatainak vizsgálata minden korcsoportban (szociometria)	Április 1-30-ig	Csoportnapló
Kimenetmérés, a gyermek fejlettségének megfigyelése	Május 1-15-ig	A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

ÉRTÉKELÉS AZ ÓVODÁBAN

Az értékelés alapelvei: az óvodapedagógus az értékelést fontos személyiség és közösségalakító tényezőként alkalmazza. A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok biztatást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Az óvodapedagógus arra törekszik, hogy a gyermekek pozitív megerősítést kapjanak a tevékenységek során, mely folyamatos konkrét, reális, fejlesztő értékelést jelent, segíti a gyermek reális énképének, önértékelésének fejlődését. A gyermeket saját magához mérten, differenciáltan értékeli. Az értékelés módszerei: szóbeli közlés (erősségek kiemelése, gyengeségek pozitív módon való megfogalmazása), metakommunikációs eszközök (gesztus, mimika, tekintet, simogatás). Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges; a jutalmazás és ennek előlegezett formája a bíztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat. A jutalmazás mindig konkrét a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz. Az óvodapedagógus a gyermeki teljesítményeket az életkori sajátosságok figyelembevételével folyamatosan követi, értékeli, elemzi, ha szükséges fejlesztési korrekciót hajt végre. Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak. Értékeléseivel, visszajelzéseivel segíti a gyermekek fejlődését. Előnyben részesíti azokat a munkaformákat és módszereket, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre és az önértékelésre.

Feladat	Időpont	Keletkezett dokumentum
Nevelési tervek értékelése	1.félév: január 31-ig 2.félév: május 31-ig	Csoportnapló
Évszaki tevékenységek értékelése	Őszi: november 30ig Téli: február 28-ig Tavaszi: május 31-ig Nyári: augusztus 31-ig	Csoportnapló
Gyermekek egyéni fejlesztésének értékelése	1.félév: február 28-ig 2.félév: május 31-ig	Egyéni fejlesztési terv
Év végi értékelés	augusztus 31-ig	Csoportnapló
Éves pedagógiai munkaterv értékelése	augusztus 31-ig	Beszámoló

10. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

A SZÜLŐ, A GYERMEK ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az óvoda a családdal együtt segíti a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között szimmetrikus kapcsolat van. Elsődleges nevelő szerepe a családnak van, az óvoda csupán kiegészíti ezt. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, amely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. A szülők, nagyszülők segítik az óvoda érzelmi, szociális, esztétikai nevelését, hogy az óvoda választott értékeit minél magasabb szinten tudja teljesíteni.

Célunk:

- A családok segítése, erősítése.
- A korrekt, bizalmon alapuló, nevelőpartneri együttműködés kialakítása.

Feladatunk:

- A személyes kapcsolatok kialakítása szülőkkel

- A szülők szakszerű segítése a gyermeknevelésben, ezzel a gyermekük iránti felelősségérzet növekedésének elősegítése.
- Az együttműködés formáinak körültekintő megszervezése.
- Az információk folyamatos áramlásának biztosítása.

A kapcsolattartás formái:

- **Családlátogatás** (lehetőleg még az óvodába kerülés előtt).
- **Anyás befogadás** (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez).
- **A napi kapcsolattartás** (elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről).
- **Szülői értekezletek** (nevelési év során 3 alkalommal).
- **Szülői szervezeti értekezletek.**
- **Egyéni beszélgetések, fogadóóra a gyermekek fejlődéséről** (a Gyermektükör alapján végzett korrekt tájékoztatás a gyermek egyéni fejlődéséről).
- A szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, nyílt nap, családi délután, hangversenyek, kirándulások (mind azt szolgálják, hogy a közös nevelési eredményeket, hiányosságokat érzékelni lehessen).
- Hirdetőtábla.
- Közösségi oldalon online működtetett zárt csoport

AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATA

A gyermek életében az egyik legjelentősebb változás, amely felszínre hozza lelki teherbíró-képességét, az óvodából az iskolába való átmenet.

Településünk egyetlen általános iskolájával, Palonai Magyar Bálint Általános Iskolával kapcsolattartásunk során arra törekszünk, hogy az óvoda-iskola átmenet programszerű (a mindenkori Éves Munkatervünk részletezi), tartalmilag előkészített folyamattá váljon. Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését az iskolával közösen tudjuk egyengetni. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez és nevelési törekvéseink összehangolásához.

A kapcsolattartás formái:

- Az óvodapedagógusok ellátogatnak az első osztályba abból a célból, hogy nyomon kövessék a volt nagycsoportos gyermekek fejlődését.

- A tanítókat meghívjuk az iskolába készülő gyermekekhez, ahol lehetőség nyílik arra, hogy teljesebb képet kaphassanak az óvoda mindennapi életéről, nevelő-fejlesztő munkájáról.
- A nagycsoportos óvodások tavasszal ellátogatnak az első osztályokba, hogy színes, vonzó tapasztalatok megszerzésével érzelmileg közelebb kerülhessenek az iskolai élethez.
- Tapasztalatcserék, visszajelzések az iskolából.

Kapcsolatot ápolunk a településünkön levő Siófoki SZC Bacsák György Technikum és Szakképző iskolával:

- Oktatási szakasszisztens hallgatók gyakorlati helyének biztosításával.

Kapcsolatot ápolunk a Mátyás Király Gimnázium és Kollégiummal:

- Közösségi szolgálat helyének biztosításával
- Gyermek- és felnőtt rendezvényeink helyének biztosításával.

AZ ÓVODA ÉS A MŰVÉSZEKKEL, ALKOTÓKKAL KIALAKÍTOTT KAPCSOLAT

E program szükségessé teszi, hogy az óvoda kapcsolatot alakítson ki a környezetében működő zeneiskolával, művészeti együttesekkel, alkotókkal. Velük együttműködve tudjuk elérni, hogy a muzsika, az alkotások, a környezet esztétikai értékei megjelenhessenek az óvodában.

A kapcsolattartás formái:

- Hagyományainknak megfelelően az évszakzáró koncertjeink nagy részén a helyi általános iskola és a Zeneiskola növendékei muzsikálnak.
- Az évszakonként megrendezésre kerülő Ovigaléria ünnepségünkön településünk jeles művészeit, alkotóit, kézműveseit látjuk vendégül.
- Ünnepeink, jeles napjaink színvonalát városunk elszármazott művészeinek produkciói emelik.

AZ ÓVODA ÉS A MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK KAPCSOLATA

Kapcsolatot tartunk a településen működő közművelődési intézményekkel: a Fonyódi Művelődési Központ, Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény. Az intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy az segítse a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldását.

A kapcsolattartás formái:

- színházlátogatás,
- tájékozódás,

- Megbeszélések.

AZ ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ KAPCSOLATA

A fenntartóval való kapcsolatunk egyrészt hivatalos, másrészt szakmai segítő, támogató jellegű. Óvodánk a közeljövőben is igyekszik az egyetértésen alapuló és rendszeres kapcsolat fenntartása.

Kapcsolattartásunk formái:

- Hivatalos ügyekben az igazgató teszi meg a lépéseket.
- A törvényességi felügyeletet a jegyző látja el.
- Szakmai ellenőrzéseket a fenntartó által kirendelt szakértő végez.
- Városi és helyi szakmai programokon, rendezvényeken való kölcsönös részvétel.

AZ ÓVODA ÉS A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOK KAPCSOLATA

Pedagógiai munkánkat jelentős mértékben segítik a szakszolgáltatók. Óvodánkban logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel, fejlesztőpedagógus és gyógy testnevelő a mozgásos fejlesztéseket végzik. A logopédus minden év májusában elvégzi az 5 éveseknél a logopédiai szűrővizsgálatot, melynek eredményéről a következő év szeptemberében ad tájékoztatást. A Nevelési Tanácsadó minden év májusában diszlexia-szűrő vizsgálatot végez minden 5 éves gyermeknél. A vizsgálat eredményéről az óvodát és a szülőket egyaránt tájékoztatják, valamint javaslatot tesznek arra, hogy melyik gyermek vegyen részt fejlesztő foglalkozásokon. Elkészítjük a kérelmeket, időpontot kérünk. A vizsgálatok elvégzése után a szülőnek és az óvodának megküldik a szakértői véleményt és a fejlesztési javaslatot.

AZ ÓVODA ÉS A GYERMEKVÉDELEMI HÁLÓZAT KAPCSOLATA

Intézményünk gyermekvédelmi felelőse folyamatosan kapcsolatot tart a gyermekvédelemben érintett intézményekkel és a civil szervezetekkel. Ilyenek: a Polgármesteri Hivatal, Családsegítő Központ, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyermekvédelmi Szakszolgálat, a Városi Rendőrség Bűnmegelőzési Alosztály, a Városi Bíróság, a Családvédelmi Szolgálat, a Máltai Szeretetszolgálat, Gyámhivatal.

Kapcsolattartásunk formái:

- Folyamatos tapasztalatcserék, esetmegbeszélések, tanácsadás.
- Személyes és telefonos megbeszélések, egyeztetések, konzultációk.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos értekezleteken, továbbképzéseken való aktív részvétel.

AZ ÓVODA ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI HÁLÓZAT KAPCSOLATA

Óvodánk szoros kapcsolatban van a gyermekorvossal, védőnővel, és a fogorvossal. Kapcsolatunk rendszeres és folyamatos, ami megkívánja a gyermekek egészséges fejlődésének elősegítését.

Kapcsolattartásunk formái:

- szűrővizsgálatok megszervezése

11. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Intézményünkben a törvényben meghatározottak alapján alakulnak a személyi feltételek.

Az igazgató koordinálja és irányítja a pedagógiai-szakmai munkát, a tanügy-igazgatási, a munkáltatói, a gazdálkodási, menedzselési feladatokat. Biztosítja továbbá a minőségi munkához szükséges személyi és tárgyi feltételeket. Az igazgató pontosan, a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól megszervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes, önálló feladatvégzését. Az óvodatitkár a vezető közvetlen munkatársa, segíti az adminisztrációs, illetve a szervezési feladatok ellátásban minden területen.

Az óvodai csoportokban két felsőfokú végzettségű óvodapedagógus és egy szakképzett dajka dolgozik. Az óvodapedagógusok irányítják összehangolt munkájukkal, azonos pedagógiai elveikkel a gyermekek életét. Ebbe a munkába vonják be a dajkákat, akik elfogadó attitűddel segítik a közösen kitűzött célok, feladatok, egységes szokás, normarendszer megvalósítását. Az óvodapedagógusok két hetente váltják egymást.

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus végzi. Személye minta a nevelésben. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. Az e programot megvalósító pedagógus közvetíti a művészetek tradicionális értékeit. Vállalja az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is.

Az óvodapedagógus képes énekével, mesemondásával, bábozásával, alkotásaival, mozdulataival, esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz alkalmaz egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.

Az óvodapedagógusnak igénye van az önművelésre, a körülményekhez képest lehetőséget teremt szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez. Személyiségvonásaiban megjelenik a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben érezhető a hitelesség, tapintat és az empátia.

Az óvodapedagógusok gondoskodnak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességeinek felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről. A szülőket mindezekről folyamatosan tájékoztatják.

Az óvodapedagógusok bevonják a dajkákat, pedagógiai asszisztens is segíti a szakmai munkát az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A dajkák teljes partnereink az óvoda szépítésében, higiéniájának megteremtésében.

Szakmai munkaközösséget alakítunk, a szervezet társas, szakmai kapcsolatának karbantartására. A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítjük a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakítását.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember (utazó logopédus, gyógypedagógus) közreműködését igényli. A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében résztvevő óvodapedagógusoknak magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkeznie kell.

Az óvodapedagógus megteremti a menekült státuszú gyermekek számára, hogy megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét, segítséget nyújt a magyar nyelv elsajátítására és kultúrának megismerésére.

TÁRGYI FELTÉTELEK

E Pedagógiai Program a művészetek eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért a következő eszközök, játékok, tárgyak szükségesek a megvalósításához:

- **Esztétikus mesetér (kuckó)**: puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, bábtartók, paraván, gyertyák, zenelejátszó eszköz, albumok a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, kedvenc mágikus báb, jelképek, szimbólumok a mesékről, különböző színű leplek az átváltozáshoz, esztétikus meséskönyvek stb.
- **Esztétikus zenei tér:** olyan hely a szobában, ahol 6 gyermek ülve megfér, hangszerek, furulya, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengő, népi

hangszerek, gyermekek-óvodapedagógusok által barkácsolt ritmushangszerek, hangvilla, harangjáték, csengősor, énekes játékok kellékei, szimbólumok a tanult dalokról, mondókákról.

- **Esztétikus alkotótér:** képalakításhoz, plasztikai munkákhoz, különböző méretű rajzlapok, színes papírok, ragasztók, cikk-cakk ollók, tompa hegyű ollók, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctollak, szivacshengerek, viaszkréták, fonalak, textíliák, madzagok, szövőkeretek, agyag, gyurma, mintázó eszközök, esztétikus eszköztároló lehetőségek. A rajzos térben a gyermeki munkáknak kialakított polc és Mini galéria, amelyre a gyermekek kitűzhetik rajzaikat.
- **Ízléses folyosógaléria**: ahol a gyermekek munkáit állíthatjuk ki.
- **Mozgás:** kijelölt pálya, ahol a gyermekek kocoghatnak, futhatnak. Különböző kézi szerek a zenés-mozgásos percekhez, pl.: labda, babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, különböző színű kendők, zászlók.
- **A szakkönyvek**: a pedagógusok módszertani fejlődéséhez.
- **Az óvoda színvilágának megkomponálása**: a szükséges festékek, textíliák, díszek beszerzése.
- **Tájékoztató táblák:** a program rendszerének ismertetéséhez, az általános tájékoztatáshoz, valamint a gyermekek eredményeinek bemutatásához.

12. AZ ÓVODAI ÉLET TERVEZÉSE

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Éves pedagógiai munkaterv

Az igazgató, igazgató- helyettes a nevelőtestülettel együtt a nevelési évet megelőző augusztus 31-ig elkészítik az éves munkatervet, figyelembe véve az előző nevelési év éves munkatervének beszámolóját. Az éves munkatervet a szülői szervezet véleményezése után a nevelőtestület fogadja el.

Csoportnapló

A csoportnapló folyamatos vezetése az óvodapedagógus feladata. Az óvodapedagógusok a nevelési évet megelőző augusztus 31-ig elkészítik a csoportjuk sajátosságait figyelembe véve **éves tevékenységi tervet**. Az éves tevékenységi terv tartalmazza a tevékenységterületeket, az azokhoz tartozó célokat, feladatokat, valamint a szervezett tevékenységes tartalmát. Az óvodapedagógus az éves tevékenységi tervet évszaki tevékenységi tervre bontja le, melyet a megvalósítás után kiértékel. A tevékenységi terveket a szülők tájékoztatása érdekében nyilvánosságra hozza (hirdetőtábla), könnyen áttekinthető, esztétikus formában, piktogramokkal jelölve az aktuális témákat. A tevékenységi tervekhez évszakonként „Eseményterv, szervezési feladatok"-at készít. Az óvodapedagógus a negyedéves évszaki tevékenységi tervet napi tevékenységre bontja. Fél évente elkészíti a nevelési terv tervezését, majd kiértékelését. Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja és módosítja. A nevelési év végén éves értékeléssel zárja a csoportnaplót. A nyári időszakban ügyeleti rendszer működik. Az ügyeletet biztosító csoportok óvodapedagógusai a „Nyári tevékenységi terv" nyomtatvány szerint tervezik és értékelik a tevékenységet és megvalósulásukat.

Gyermektükör

A gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését a Gyermektükör dokumentációs rendszer szolgálja. Az óvodapedagógus a gyermekek tevékenységeinek megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezi-értékeli, és belőlük kiindulva elkészíti az egyéni fejlesztési tervet, melyet szükség esetén módosít. A fejlesztési területeket a szakértői vélemény javaslatai alapján állapítják meg az óvodapedagógusok.

A Gyermektükör részei:

- Fedőlap
- Anamnézis
- Feljegyzés a családlátogatásról
- A gyermek fejlettsége óvodáskor elején (Bemenet)
- A gyermek fejlesztése érdekében megtett intézkedések
- Egyéni fejlesztési terv
- Egyéni fejlettségmutató
- Iskolakészültséget mérő lap

- Szülői tájékoztatások rögzítése
- Emberrajz (évente 2)
- Pedagógiai szakszolgálat dokumentumai (vizsgálati kérelem, pedagógiai jellemzés, szakértői vélemény) a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat eredménye, felülvizsgálat megállapításai
- A gyermek fejlettsége óvodás kor végén (Kimenet)
- A gyermek neveltségi szintjének kimutatása

13. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGE

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.
- Hátrány kompenzálása, az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Az egészséges személyiség fejlődését károsító hatások észrevétele (szociális és pszichés problémák) kiszűrése, elhárítása és enyhítése.
- A hátrányos helyzet csökkentése, a hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőtlenség megszüntetése.
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.

Gyermekvédelmi munkánk feladatai az esélyegyenlőség biztosítását elősegítő intézkedések:

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése, HH/HHH gyermekek minél korábbi óvodai ellátása (nyilvántartás).
- Szükség esetén szakemberek bevonása (családsegítő, családgondozó, gyámügy, stb.)
- Rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén környezettanulmány készítése.
- A családsegítés érdekében folyamatos kapcsolattartás a felelős személyekkel, intézményekkel.
- Mindazon jogok és ellátások biztosítása gyermekeknek, amelyeket számukra a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak.

A gyermekvédelem óvodánk pedagógiai tevékenységének szerves része. Minden pedagógusnak és óvodai dolgozónak munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

E tevékenység titoktartási kötelezettséget kíván meg. Olyan légkör kialakítására törekszünk, amely a beilleszkedést elősegíti, és kizárja annak lehetőségét, hogy bármely gyermek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kiszolgáltatott helyzetbe kerüljön. 3-6-7 éves korban az intenzív „én-fejlődés" szakaszában kiemelt jelentőségű az egyediség, az egyéniség megalapozása, támogatása, tiszteletben tartása.

Nagyfokú gyermekismeretünknek köszönhetően, illetve a családlátogatások, beszélgetések alkalmával szerzett információk alapján többoldalú információval rendelkezünk a gyermekekről. A családok anyagi helyzetéről, nevelési elveiről, életviteléről, életmódjáról, stb. A feltárt problémák, okok után kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőséget elősegítő intézkedésekre: Differenciált egyéni bánásmóddal, a feltételek megteremtésével, az egészséges környezet biztosításával, változatos tevékenységformákkal, élmények nyújtásával, pozitív megerősítéssel, bátorító pedagógiával hozzásegítjük, ezen gyermekeket képességeik kibontakoztatásához, fejlődéséhez, a hátrányok csökkentéséhez. A szülőkkel folyamatos együttműködés kialakítására törekszünk. Kéréseiket, közléseiket bizalmasan, tapintatosan kezeljük, gyermekük fejlesztése érdekében használjuk fel. Szülői értekezletek, családlátogatások, nyílt napok, fogadóórák, beszélgetések során reálisan, segítőkészen tájékoztatjuk őket a közös megoldás lehetőségét keresve. Informáljuk őket problémáik, ügyeik elintézésének módjáról, különböző alapellátásokhoz jutásról (szociális ellátások, segítő szolgáltatások, étkezési támogatás, stb.).

Az igazgató gyermekvédelmi feladatai:

- Jelzéssel él a gyermek veszélyezettsége esetén a Gyermekjóléti Szolgálatnál.
- Eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős személyéről az intézményben és biztosítja számára a munkájához szükséges feltételeket.
- Biztosítja a nevelő és oktató munkához szükséges egészséges és biztonságos feltételeket.
- A balesetek megelőzése érdekében balesetvédelmi oktatást szervez.
- Megszervezi a rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatokat.

- Az óvodába kerülést nyomon követi, biztosítja (tankötelezettség elmulasztása esetén intézkedik).

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Koordinálja az óvodapedagógusok óvodán belüli gyermekvédelmi munkáját.
- Segíti a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézmény szintű megállapítását.
- Konkrét ügyekben segítséget, tanácsot ad az óvodapedagógusoknak, szükség esetén közös családlátogatást végez velük. Segít a környezettanulmány elkészítésében.
- Kapcsolatot tart az önkormányzati, szociális, gyámügyi és egészségügyi intézmény hálózattal a családsegítés érdekében.
- Rendszeresen figyeli és értelmezi a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásait.
- Megfelelő önképzéssel (szakirodalom olvasás, továbbképzéseken való részvétel...) karbantartja a gyermekvédelemmel kapcsolatos tudását.
- Az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődését figyelemmel kíséri, szükség esetén szakember bevonását kezdeményezi.
- Nyilvántartást vezet, éves munkatervet készít, év végén beszámolót készít.

Óvodapedagógusok gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- A gyermekek jogainak tiszteletben tartása, védelme.
- Rendszeres óvodalátogatás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolni.
- Egyéni fejlettséghez igazodó személyre szabott fejlesztések elkészítése.
- Veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszüntetése. Szükség esetén ehhez szakember segítségének kérése. A gyermek életében történő változások, a családban jelentkező gondok, problémák jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelősének.

14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

Törvényi háttér:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (13)** bekezdése értelmében a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló az, aki:

- Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
- Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

2011. évi CXC. törvény 3. § (6): *„A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkori fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése."*

14.1. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSE, FEJLESZTÉSE

Törvényi háttér:

A 2011. évi CXC törvény 4. § (25): *„A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd"*

Minden sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Intézményünkben a Szakértői és rehabilitációs bizottság véleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését és oktatását integrált formában, speciális szakemberek bevonásával (gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógytornász, stb.), a szakértői véleményben foglaltak szerint valósítjuk meg.

Intézményünk alapító okirata szerint az óvodai nevelés mellett ellátandó feladatunk a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése:

- Mozgásszervi fogyatékos, az akadálymentesítést nem igénylő járóképes vagy kevés segédeszközzel közlekedő gyermekek ellátása,
- Beszédfogyatékos, enyhén értelmi fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek ellátása.
- Érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének célja:

- Gyermek a fejlesztést igénylő területeken előrelépést mutasson, az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez és azoknak tudjanak megfelelni a gyermekek,
- A gyermekek integrálása a normál óvodai közösségbe, ezáltal a megfelelő minták elsajátítása,
- A gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, speciális nevelési szükségleteihez alkalmazkodó feltételrendszer biztosítása,
- A harmonikus személyiségfejlődés elősegítése,
- Az iskolai nevelésbe való bekapcsolódás alapjainak megteremtése.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Programunk minden tevékenységében megpróbál a pedagógiai asszisztens aktív közreműködésével alkalmazkodni a sérült gyermekekhez.

A fejlesztést minden esetben meghatározza a fogyatékosság típusa, súlyossága. Megkezdése előtt felderítjük a fogyatékosság kialakulásának, diagnosztizálásának és az eddigi ellátás megkezdésének idejét, módját. Figyelembe vesszük a gyermek képességeit, készségeit,

pszichés és egészségi állapotát, esetleges rehabilitációs műtétjeit, kognitív funkcióit és meglévő ismereteit.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A másságot elfogadó légkör megteremtése a csoportban,
- A nevelés-fejlesztés biztosítása a családdal és a szakemberekkel együttműködve,
- Információ bekérése a szülőktől a gyermek orvosi és egyéb kezeléseiről, a vizsgálatok eredményeiről, speciális eszközök használatáról.
- A gyermek iránti elvárások felmérése, meghatározása.
- A gyermek fejlődéséhez igazított differenciálás, illetve egyéni fejlesztés,
- Specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása. Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához,
- Megfelelő szakemberek bevonása, a gyermek sérülésének megfelelő gyógyító terápia alkalmazásával.
- Fejlődéshez igazított egyéni fejlesztés, valamint a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítmény felismerése, gondozása (tehetséggondozó programokban való részvétel biztosítása).
- Szakmai tájékozódás, önképzés.

Az integrált együttnevelés fontossága abban rejlik, hogy a sajátos nevelési szükségletű gyermeket nem kell közvetlen környezetéből, a családból kiemelni, ami személyiségfejlődésére károsan hathat, a nevelést, pedig megfosztja az elsődleges és természetes példaadás lehetőségétől. Az integráltan nevelkedő gyermek másságát a környezete is megismeri, elfogadja. Megtanulnak egymással élni, játszani, tanulni, így a későbbiekben a beilleszkedésük a társadalomba is könnyebb lesz.

MOZGÁSSZERVI FOGYATÉKOS, AZ AKADÁLYMENTESÍTÉST NEM IGÉNYLŐ JÁRÓKÉPES VAGY KEVÉS SEGÉDESZKÖZZEL KÖZLEKEDŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSA.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgás szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos

tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgás-rendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszűntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés:

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység:

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés:

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés:

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.
Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb

ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nevelés-fejlesztés biztosítása a fogyatékosság típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, szakemberekkel (gyógypedagógussal, pszichológussal, orvossal stb.) együttműködve.
- A sérült gyermeket elfogadó környezet megteremtése.
- A gyermek iránti elvárások felmérése, meghatározása.

BESZÉDFOGYATÉKOS, ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS VAGY EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSA.

Beszédfogyatékos gyermek fejlesztése

Beszédfogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logófóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik. Beszédfogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszédszerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex

állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszédfogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszédfogyatékossághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékosság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Enyhén értelmi fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárscsoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

A fejlődés egyéb pszichés zavarral küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-

szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

ÉRZÉKSZERVI FOGYATÉKOS-HALLÁSI FOGYATÉKOS

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztesége a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli.

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a súlyosan hallássérült szülők gyermekeire, akik nagy része használja a jelnyelvet vagy annak elemeit, mint kifejezőeszközt.

Bár a hallássérült szülő hallássérült gyermekére az adott intézmény pedagógiai programjában előírt kommunikációs forma (beszéd, gesztus) vonatkozik, kívánatos, hogy a (gyógy) pedagógus oly mértékben legyen jártas a jelnyelv használatában, hogy azt szükség esetén fel tudja használni a gyermekekkel való kommunikációban és a hallássérült szülőkkel való érintkezésben.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált gyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült gyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek (a beszédtartományban mért hallásveszteség 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció. Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásaival, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzen a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni. Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókincset, szájról olvasási készséget. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében. A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.

A nagyothalló – gyermekeknél a beszédtartományban mért hallásveszteség 30–45 dB közötti, középsúlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásveszteséget mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg. A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét. A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) **hallássérült gyermeknél** – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától. a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van. Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékosság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékosság gyógypedagógiai

módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

14.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK NEVELÉSE, FEJLESZTÉSE

Törvényi háttér:

2011. évi CXC törvény 4. § (3): *„A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek"*

Bármely gyermek kerülhet nehéz helyzetbe közösségi élete során. Lehet, hogy nehezen találja meg a hangot kortársaival vagy pedagógusával, ezért kirekesztettnek, magányosnak érzi magát. Lehet, hogy bár okos, mégis gondjai adódnak. Előfordulhat, hogy olyan változások zajlanak a családi életben (testvérszületés, válás, gyász), melyek átmenetileg a gyermek alkalmazkodását is megnehezítik. Mindezek következtében megváltozhat magatartása, indulatossá vagy éppen visszahúzódóvá válhat, romolhat a teljesítménye, ezért alul teljesít.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget minden esetben a pedagógiai szakszolgálatok határozzák meg. Az általuk kiállított szakvélemény alapján kell meghatároznunk ezen, gyermekek fejlesztését.

2011. CXC törvény 4. § (6b.) fejlesztő pedagógiai ellátás: *„A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló tantárgyi felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás."*

A tanulási problémákkal küzdő gyermekeket két csoportba sorolhatjuk:

- *Tanulási nehézséggel küzdők*: pl. lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok.
- *Tanulási zavarral küzdők* pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba.

A magatartászavarok miatt problémás gyermekeket szintén két csoportba sorolhatjuk:

- *Visszahúzódó (regresszív) és depresszív viselkedésű* gyermekek: pl. félénk, csendes, visszahúzódó.
- *Ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű* gyermekek: pl. engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív.

A fejlesztő, nevelő munka célja:

- A nehézségekkel küzdő gyermek elfogadása, személyiségük tiszteletben tartása, beilleszkedésük segítése.
- Harmonikus, nyugodt, érzelem gazdag légkör megteremtése, amely lehetővé teszi a különleges bánásmódot igénylő gyermek harmonikus személyiségfejlődését.
- Az iskolai életre való felkészítés.
- Testi, lelki, szociális érettség kialakítása az iskolai tanulási zavarok megelőzésének érdekében.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján fejlesztési terv készítése.
- Figyelmeztető jelek észrevétele, okok feltárása.
- Szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgálat segítségének kérése. Kérelem megírása.
- Pedagógiai jellemzés készítése a gyermekekről.
- A gyermek fejlődéséhez igazított egyéni fejlesztés.
- A szakemberek bevonása (óvodapszichológus, fejlesztő pedagógust, stb), azokkal folyamatos kapcsolattartás, együttműködés.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel.
- A szülők folyamatos tájékoztatása a gyermek aktuális állapotáról, fejlettségéről.
- Fejlődéshez igazított egyéni fejlesztés, valamint a gyermekekben rejlő kiemelkedő teljesítmény felismerése, gondozása (tehetséggondozó programokban való részvétel biztosítása), esélyegyenlőség biztosítása.

14.3. KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE, FEJLESZTÉSE

Törvényi háttér:

2011. CXC törvény 4. § (14.): *„Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség."*

A tehetséges gyermek jellemzői:

- Nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról.
- Szókincsük gazdag, szokatlan kifejezéseket is megfelelően használnak.
- Beszédük folyamatos, kifejező.
- Gyorsan megjegyzik a tényeket.
- Gyorsan felismerik az ok-okozati viszonyokat.
- A jelenségekben fellelhető hasonlóságokat és különbségeket keresik.
- Gyorsan tudnak érvényes állításokat felállítani.
- Jó megfigyelők, és megfigyeléseiket könnyen felidézik olyan helyzetekben, amikor jól tudják hasznosítani.
- Megpróbálják a bonyolult dolgokat megérteni oly módon, hogy áttekinthető egységekre bontják szét.
- Kritikusan, függetlenül gondolkodnak, értékelik a helyzeteket
- Az őket érdeklő kérdésekkel nagyon elmélyülten foglalkoznak.
- Tökéletességre törekszenek.
- Önkritikusak, nem elégednek meg egykönnyen munkájuk gyorsaságával vagy eredményével.
- Szívesen dolgoznak önállóan, hogy elegendő idejük legyen egy probléma végig gondolására.
- Magas célokat tűznek ki, és a saját maguk által vállalt feladatok megoldásánál a felnőttek segítségét csak addig veszik igénybe, míg feltétlenül szükséges.
- Sokféle és sokszor szokatlan kérdéseket tesznek fel, majd az azokra kapott válaszok alapján újabb kérdéseket fogalmaznak meg.
- Egy kérdés vagy probléma felmerülésekor sok ötletet vagy megoldási lehetőséget sorolnak fel.

- Érdeklődnek a kreatív tevékenységek iránt.
- Kitartás, másként gondolkodás jellemzi őket.

Az óvodás korú gyermekeknél tehetség ígéretről beszélhetünk. A gyermekek adottságai a megfelelő környezeti hatások, feltételek hatására fejlődnek tehetséggé. Az óvodai nevelés hozzájárulhat, hogy a különleges adottság felszínre kerüljenek.

Célunk minél sokoldalúbb feltételek, tevékenységek biztosítása, így a tehetségek, az átlagtól eltérő adottságok felfedezése, felkarolása, fejlesztése.

Alapelvünk:

- A tehetséges ígéretek erős oldalának fejlesztése.
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése.
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek tehetségének, adottságainak felismerése.
- Gazdag tapasztalatszerzés biztosítás.
- Sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A speciális foglalkozások vezetése.
- A gyermek különleges képességeinek, átlagtól eltérő adottságainak differenciált fejlesztése.
- Folyamatos ösztönzés, bátorítás, dicséret, elismerés.
- A pedagógusok továbbfejlesztésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.

INTÉZMÉNYÜNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSI

Tehetséggondozó foglalkozások:

- Néptánc
- Ovi-foci
- Ovi-jóga
- Gyermekhuszár- és Tüzér Bandérium
- Hittan

A tehetséggondozó foglalkozások kis létszámban valósulnak meg intézményünkben. A gyermekek már középső csoporttól járhatnak az óvodapedagógusok és külsős szakmai segítők, pedagógusok által szervezett foglalkozásokra. A szülőknél felmérjük minden év szeptemberében, hogy milyen foglalkozásra szeretné íratni gyermekét. Ezek a foglalkozások nem kötelezőek, a gyermekek év közben is meggondolhatják magukat, ha nem érzik magukénak a tevékenységet. Nekik felkínálunk másik lehetőséget.

Néptánc:

Célja: A gyermekekkel a népi dalos játékok megismertetésével hagyományőrzés, egyszerűbb tánclépések elsajátítása.

Igénybevevők köre: Középső-nagycsoport

Bozsik Intézményi ovi-foci:

Célja: A középsős-nagycsoportos korosztályt is az egészséges életre, a mozgás szeretetére nevelje, egyúttal biztosítsa a sportoláshoz szükséges optimális feltételeket. Ehhez szorosan kapcsolódik az Ovi- Foci Program.

Igénybevevők köre: Középső-nagycsoportosok

Ovi-jóga

Célja: Örömteli mozgás, amely komplex módon fejleszti a gyermekek testi-lelki-szellemi képességét. A foglalkozás középpontjában a mozgás áll, ugyanakkor minden pillanatát átszövi a játékosság. Nagy hangsúlyt kap a foglalkozás mesekerete, amely a gyermekek értékrendjét alapvetően alakítja. Fontos szerep jut, az érzelmi intelligencia fejlesztésének.

Igénybevevők köre: Középső-nagycsoport

Fonyódi Császár-Huszár Hagyományőrző Gyermekcsapat foglalkozások:

Célja: „Az óvoda nemzetnevelő hitvallása: tudatalatti magyarság alapköveit lerakni. A magyar műveltség épületének mintegy földalatti alapfalait megépíteni. Ezek a szilárdságtól függ az épület tartóssága." (Kodály Zoltán)

A nemzetünket éltető hagyományok megismertetése, néphagyományok ápolása.

Igénybevevők köre: Középső-nagycsoport

Római katolikus, református hitoktatás:

Célja: Az új nemzedék bevezetése a keresztény életbe, hogy az egyház öntudatos tagja legyen. Megismertetni Jézus örömhírét, tanítását és életét. Óvodáskorban a gyermek a legfogékonyabb: a tudás, a megismerés útján.

Igénybevevők köre: Mindhárom korosztály

14.4. A HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE, FEJLESZTÉSE

Törvényi háttér:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 6. § (2a) bekezdés szerint: *„ A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez."*

2013. évi CCV. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása 6. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki: *„A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez."*

A tevékenység célja:

- A hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőség enyhítése.
- Nehéz élethelyzetben levő családok segítése, védelme.

Az óvodapedagógus kiemelt feladatai:

- A családok rövidebb-hosszabb ideig tartó támogatása, anyagi segélyezése lehetőség szerint társadalmi integrációja.
- Családdal együtt érző, megértő, személyes kapcsolat kialakítása.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-, óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba a lehető zökkenő mentesebbé tenni (anyás beszoktatás).
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- A felzárkóztatást megszervezni.
- A tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolni.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást;

- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutási javaslattal élni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.
- Pozitív minta nyújtásával, a helyes napirend, egészséges életmód, magatartási szabályok, a nemi identitásnak megfelelő viselkedés elsajátításával, a megfelelő énkép kialakításával igyekezzen a gyermekek személyiségének egészséges kibontakozását biztosítani.

15. AZ 1-ES TÍPUSÚ DIABÉTESSZEL ÉLŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSA AZ ÓVODÁBAN

Törvényi háttér:

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről:

a) a 62. § (1a)–(1e) bekezdése szerint a diabétesszel élő, valamint

b) a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet."

illetve

„(5a) A köznevelési intézménynek biztosítania kell*

(5b) A szülő, törvényes képviselő, a nagykorú tanuló az (5a) bekezdés a) és b) pontja szerinti körülmény fennállásáról a köznevelési intézményt legkésőbb a gyermek óvodai jogviszonya, a tanuló tanulói jogviszonya létesítésekor tájékoztatja.*

(5c) Ha a szülő, törvényes képviselő, a nagykorú tanuló az (5a) bekezdés a) és b) pontja szerinti körülmény fennállásáról a gyermek óvodai jogviszonya, a tanuló tanulói jogviszonya létesítését követően szerez tudomást, akkor a szülő, törvényes képviselő, a nagykorú tanuló a köznevelési intézményt a tudomásszerzést követően erről haladéktalanul tájékoztatja.*

(5d) A köznevelési intézmény az (5a) bekezdés*

a) pontja szerinti körülménnyel összefüggésben a szülőtől, törvényes képviselőtől, nagykorú tanulótól kapott adatokat a 41. § (10) bekezdése szerint,

b) pontja szerinti körülménnyel összefüggésben a szülőtől, törvényes képviselőtől, nagykorú tanulótól kapott adatokat a gyermek, tanuló biztonságos napközbeni ellátásának céljából legfeljebb a gyermek óvodai jogviszonya, a tanuló tanulói jogviszonya fennállásáig kezeli."

AZ 1-ES TÍPUSÚ DIABÉTESSZEL ÉLŐ GYERMEK ELLÁTÁSA AZ ÓVODÁBAN

A nevelési-oktatási intézmény igazgatója az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a 2011. évi CXC. törvény 62 §. (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosít.

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján (Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban) biztosítjuk intézményünkben az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátását, ha a képzésben résztvevő vállalja a gyermek ellátását. Ha nem vállalja, akkor a gyermekorvos vagy védőnő útján is biztosítható az ellátás.

Az ellátás érdekében 5 fő dolgozó rendelkezik tanúsítvánnyal a diabéteszes gyermek ellátása érdekében. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett kötelező továbbképzésen szerezték meg. A képzés során elsajátították a vércukorszint mérést és inzulin beadását.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- Szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal.
- Szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról.
- A gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével.
- Diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján.
- A gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint.
- Az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása.
- Az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása.
- Megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása.
- Kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel.

Gyermekkori diabétesz tünetei:

A gyermekkorban jelentkező cukorbetegség tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz, általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- jó étvágy melletti gyors fogyás, testtömeg csökkenés
- gyakori vizelés
- erős szomjúság érzet, bő folyadékfogyasztás
- nehéz sebgyógyulás
- kicsiknél a szobatisztaság elvesztése
- nagyobbaknál éjszakai bepisilés vagy nappali gyakori mosdóba járás
- ólmos fáradtság, bágyadtság, rossz közérzet
- acetonos lehelet
- homályos látás

Gyermekkori diabétesz kezelése

A gyermekkori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyermekkori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia

2. étrendi kezelés

3. helyes életmód

- A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.
- 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).
- Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.

- 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szerves része a diéta, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolnia kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.
- Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket,
- Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására,
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása a fehér lisztből készültekkel szemben.
- Az elegendő folyadék elfogyasztása sem.

A DIABÉTESZ SORÁN JELENTKEZŐ KELLEMETLEN (ROSSZULLÉT) ÁLLAPOTOK, ANNAK KEZELÉSE

Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- a túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására,
- a sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegeknél nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat.

Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki:

- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett,
- A gyermek későn étkezett,
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után,
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel.

Bizonyos gyógyszert (sulfanilurea) kapó gyermekeknél a Glukagon beadása tilos.
Helyes inzulinadagokkal és étkezéssel a veszély lecsökkenthető.

Hipoglikémia tüneteit:

- rosszullét,
- heves szívdobogás,
- szédülés,
- remegés,
- sápadtság,

- izzadás,
- látászavar,
- beszédzavar,
- gyengeség,
- éhségérzet,
- hányinger, hányás

Hipoglikémia esetén az eljárásrend:

A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet. Rosszullét esetén szőlőcukrot, esetleg glükóz tablettát kell a gyermeknek beadni, majd meg kell etetni vele egy kekszet.

Cél: Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet

Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet vagy rostos levet, ill. tejet itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet. Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell mielőbbi szabad légutat. Stabil oldalfektetésbe vagy, az oldalára vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből. Az eszméletlen vagy görcsölő gyermeknek a nála levő Glukagon injekciót kell beadni, ha azt kaphatja (a szülő felelős ennek biztosításáról, ha a gyermek kaphatja) . A fecskendőben elő van készítve az oldószer, mellette van a hatóanyagot tartalmazó porampulla. Ennek a műanyag kupakját kell lepattintani, majd az oldószert a gumidugót átszúrva hozzáfecskendezni. Ilyenkor a por feloldódik. Ekkor vissza kell szívni az oldatot a fecskendőbe. Azt légteleníteni kell úgy, hogy a tűt felfelé tartva kinyomjuk belőle a levegőt, majd a test bármelyik izmába szúrva beadjuk a betegnek. Az injekció után a tudat elkezd kitisztulni.

Amikor már nyelésre képes a gyermek, szájon át adunk neki cukrot a fentiek szerint. Ebben az esetben mindig értesítsük a mentőket a kórházba szállításhoz.

A hiperglikémia (tartósan magas vércukorszint)

Egyes esetekben a hipoglikémia ellentéte is előfordulhat, amit hiperglikémiának nevezünk. Ebben az esetben a gyermek vércukorszintje tartósan magas lesz, ez főleg 1-es típusú diabéteszben fordul elő, inzulin hiányában.

Ennek veszélye: A ketoacidózis kialakulásával, amely azt jelenti, hogy a szervezet a zsiradék raktárak bontásából próbálja fedezni a szükséges energiát, toxikus hatású ketontestek keletkeznek.

A ketoacidózis fő tünete az acetonos lehelet, de jellemző ezek mellett a hányinger, hasfájás, szapora, mély légzés is. A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik

Ez a folyamat nem egyik pillanatról a másikra következik be, tehát, ha az elején beavatkozunk, a beteg nem kerül súlyos állapotba.

Megelőzése a normális inzulin-cukor bevitelével lehetséges. A cukorbeteg gyermeknek minden esetben be kell adni az inzulint és tartani kell be az előírt diétát.

Lázas megbetegedés idején a gyermek igyon bőségesen, kerülni kell a zsírok fogyasztását, de a normális szénhidrátbevitelt biztosítani kell. Az inzulin beadása elengedhetetlen. A szénhidrátbevitel ilyenkor pl. gyümölcslevek formájában is történhet.

Ha a hányás kialakul, és a szájon át való folyadékbevitel nem oldható meg, mentőt kell hívni és kórházi kezelés szükséges, ahol infúzió segítségével tartják fenn a szervezet egyensúlyi állapotát.

16. A FOKOZOTT KOCKÁZATÚ ALLERGIÁS GYERMEK ELLÁTÁSA AZ ÓVODÁBAN

Kiemelt figyelmet kapnak az anafilaxiás rizikójú allergiások az óvodákban.

A köznevelési intézménynek biztosítania kell gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Ez a változtatás azért jelentős, mert jogalapot ad és egyértelmű irányt jelöl ki a már diagnosztizált anafilaxiás gyermekek intézményi létének és biztonságának érdekében.

Ők azok a gyermekek, akiknél mindig van az esetleges anafilaxiás reakciót visszafordító, adrenalin hatóanyagú injektor, szüleik pedig pontosan informálni tudják az intézményt arról, milyen óvintézkedéseket kell megtenni annak érdekében, hogy a gyerek ne érintkezzen az allergénnel.

A jogszabály módosítás értelmében az igazgató:

- kötelesek egyrészt felvenni a diagnosztizált allergiás gyermekeket az intézményekbe,
- másrészt biztosítaniuk kell a tudottan allergiás gyermekek számára a biztonságos körülményeket.

Az anafilaxiás túlérzékenységi reakció akár perceken belül fulladáshoz, szívmegálláshoz vezethet, ám ezt a reakciót vissza lehet fordítani az adrenalin hatóanyagot tartalmazó Epipen injekciós tollal, amelynek használata másodpercek alatt elsajátítható. Az autoinjektorból a súlyos allergiában szenvedőknek kettőt kell mindig maguknál tartani.

17. AZ ÓVODA NEVELÉSI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Célunk: A visszacsatolás, a változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges tervmódosítás vagy megerősítés, az elmozdulás szükségességének feltárása a gyakorlati pedagógiai munka segítése, fejlesztése érdekében.

Feladatunk:

- a pedagógiai program funkcionális működésének vizsgálata,
- a kitűzött célok és feladatok megvalósulásának összehasonlítása,
- a megvalósítás feltételrendszerének vizsgálata.

Az ellenőrzés folyamata információk gyűjtésével kezdődik, az információk elemzésével folytatódik, majd a következtetések levonásával végződik. Az ellenőrzés területe az intézmény Pedagógiai Programjának megvalósulása, beválása. Az intézményi szintű ellenőrzésért az igazgató a felelős a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak szerint. Az igazgató mellett az igazgató helyettes, a munkaközösség vezető munkamegosztás alapján vehetnek részt. Az éves ellenőrzési tervet az intézmény Éves munkaterve tartalmazza. Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda alapdokumentumai képezik. Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvodapedagógusokkal folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásaik megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismereteik és problémaérzékenységük. A csoportlátogatások és az azt követő megbeszélések alkalmat és lehetőséget adnak az önelemző, önértékelő megnyilvánulásra, az időtálló értékek megfogalmazására, a példaértékű óvodapedagógusi magatartás megerősítésére.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A pedagógiai program beválásának felülvizsgálatára, ezt követően a program módosítására az alábbi esetekben kerül sor:

- Jogszabályi változás esetén;

- A nevelőtestület tagjainak többségének (min. 51 %) írásban történő kérése alapján;
- Továbbá a fenntartó, az igazgató és a Szülői Szervezet javaslatára, illetve tárgyi és személyi feltételek nagymértékű változása esetén;

A Pedagógiai Program elemzése, értékelése

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A felülvizsgálat szempontjai:

- A programban meghatározott, az óvodában folyó nevelő-személyiségfejlesztő munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai konkrétak-e, rendelhető-e hozzájuk tevékenység, megfelelnek-e az intézmény lehetőségeinek, reálisak-e?
- A meghatározott célok megvalósításához szükséges feltételrendszer biztosított-e?
- „A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén" program elemhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető, értékelhető a nevelő munka és a gyermekek fejlettségi szintje.
- Az óvodai nevelés feladatai megvalósíthatók-e?
- A gyermekek fejlődése nyomon követhető-e az egyéni fejlettségmutatóban?

18. Felhasznált irodalom

- Nagy Jenőné: „Csak tiszta forrásból!" Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel, alternatív program. Szolnok, 2017.
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja 2021.
- Országos tanfelügyelet, Kézikönyv óvodák számára nyolcadik javított kiadás. Az Oktatási Hivatal által módosított, a köznevelésért felelős miniszter által 2023. december 14-én jóváhagyott tájékoztató. Hatályos 2024. január 1. napjától.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Készítette: Huber Lívia igazgató

Dátum: Fonyód, 2024. év január hó 26. nap

Ph.

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde 8640 Fonyód, Fő u. 25. -1-

Huber Lívia

.....

Huber Lívia

Egyetértést gyakorlók és véleményt nyilvánítók nevében:

Dátum: Fonyód, 2024. év január hó 30. nap

.....

Szülői Szervezet képviselőjének aláírása

A Fonyódi Fecskepart Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programját a szülők véleményének meghallgatásával együtt elfogadja, az abban foglaltakkal egyetért, megvalósítását magára nézve kötelezőnek tekinti.

Dátum: Fonyód, 2024. év január hó 31. nap

Béres Aliz

.....

A nevelőtestület képviselőjének aláírása

Fonyód Város Önkormányzat Képviselő-testület hatáskörében jóváhagyta.....számú határozatával.

.....

Hidvégi József

polgármester

Ph.

Dátum: Fonyód, 2024. év január hó 26. nap

FECSKEPART
óvoda és bölcsőde

FECSKEPART ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8640 Fonyód, Fő utca 25.
OM azonosító: **202376**
Tel: 85/560-322; 06/ 20-380-4378
E-mail: ovoda@fonyod.hu

JEGYZŐKÖNYV

Iktatószám: 24/2024
Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestületi ülésén
Helye: Fonyód, Fő u. 25.
Ideje: 2024.01.31.

Jelen vannak: Nevelőtestület tagjai a mellékelt jelenléti ív alapján

Jegyzőkönyvvezető: Molnárné Péterfai Andrea
Jegyzőkönyv hitelesítő: Béres Aliz

Napirendi pontok:

I. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának elfogadása
Előadó: Huber Lívia Igazgató

Huber Lívia: Köszönti a megjelenteket. Megállapítja hogy a Nevelőtestület határozatképes majd ismerteti a napirendi pontot.

Napirend

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának elfogadása

Huber Lívia: Ismerteti a Pedagógiai Programban foglaltakat. Kéri, hogy akinek kérdése, kiegészítése, hozzászólása van, jelezze.

Kérdés, hozzászólás nem volt.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete 11 igen szavazattal a következő határozatot hozta:

1/2024. (I. 31.) sz. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestületének határozata:

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete az Intézmény Pedagógiai Programját az előterjesztésben foglaltak szerint elfogadta.
Felelős: Igazgató
Határidő: Azonnal

k. m. f.

Huber Lívia
Igazgató

Matuczáné Tuli Mária
Igazgató helyettes

Molnárné Péterfai Andrea
Jegyzőkönyvvezető

Béres Aliz
Jegyzőkönyv hitelesítő

FECSKEPART
óvoda és bölcsőde

FECSKEPART ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8640 Fonyód, Fő utca 25.
OM azonosító: **202376**
Tel: 85/560-322; 06/ 20-380-4378
E-mail: ovoda@fonyod.hu

JELENLÉTI ÍV

Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestületének 2024. január 31-i ülésén a Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának elfogadása tárgyában.

Jelen vannak:

PAUCSA LÁSZLÓNÉ	Paucsa Lászlóné
BÉRES ALIZ	Béres Aliz
NAGY-BERTA NOÉMI	[illegible]
NAGY VERONIKA	Nagy Veronika
PALDESZ ZOLTÁNNÉ	[illegible]
MOLNÁRNÉ ANTALI ZITA	Molnárné Antali Zita
PÉTERNÉ KÖCSKI MÓNIKA	Péterné Köcski Mónika
BAKÓ-BALOGH SZILVIA	Bakó-Balogh
OLAJOS ANNAMÁRIA	Olajos Annamária
HUBER LÍVIA	Huber Lívia
MATUCZÁNÉ TUHI MÁRIA	[illegible]
MOLNÁRNÉ PÉTERFAI ANDREA	[illegible]

FECSKEPART
óvoda és bölcsőde

FECSKEPART ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8640 Fonyód, Fő utca 25.
OM azonosító: **202376**
Tel: 85/560-322; 06/ 20-380-4378
E-mail: ovoda@fonyod.hu

JEGYZŐKÖNYV

Iktatószám: 22/2024
Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szülői Szervezet ülésén.
Helye: Fonyód, Fő u. 25.
Ideje: 2024.01.30.

Jelen vannak: Szülői Szervezet tagjai a mellékelt jelenléti ív alapján

Horváth-Nogli Zsanett Szülő Szervezet Elnöke

Huber Lívia – Igazgató

Matuczáné Tuli Mária – Igazgató helyettes

Jegyzőkönyvvezető: Matuczáné Tuli Mária

Napirendi pont:

I.Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának véleményezése
Előadó: Huber Lívia Igazgató

Huber Lívia: Köszönti a megjelenteket. Megállapítja, hogy a Szülői Szervezet 90 %-os részvétellel jelen van, majd ismerteti a napirendi pontot.

I. Napirend

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának véleményezése

Huber Lívia: Ismerteti a dokumentumban foglaltakat. Kéri, hogy akinek kérdése, kiegészítése, hozzászólása van, az mondja el azt.

Kérdés, hozzászólás nem volt.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szülői Szervezete 9 igen szavazattal az előterjesztésben foglaltakat elfogadta.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szülői Szervezete az intézmény Pedagógiai Programját megismerte és véleményezési jogát gyakorolta.

Felelős: Igazgató
Határidő: Azonnal

k. m. f. t.

Matuczáné Tuli Mária
Jegyzőkönyvvezető

Huber Lívia
Igazgató

Szülői Munkaközösség vezető

Jegyzőkönyv hitelesítő

FECSKEPART
óvoda és bölcsőde

FECSKEPART ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8640 Fonyód, Fő utca 25.
OM azonosító: **202376**
Tel: 85/560-322; 06/ 20-380-4378
E-mail: ovoda@fonyod.hu

JELENLÉTI ÍV

Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szülői Szervezetének 2024. január 30-i ülésén

Jelen vannak:

PÁSZTOR-MIOKOVICS KATALIN	
DUKA - VARGA VIKTÓRIA	
Both Gábor	
VADÁL DOMINIKA	
PÁHINÉ VARGA ADRIENN	
STEFÁN VIRÁG	
HORVÁTH-NOLL ZSANETT	
GAJCSI BRIGITTA	
BESENYEI BARBARA	Besenyei Barbara
HUBER LÍVIA	
MATUSZÁNÉ TURI MÁRIA	